

(Musaion, sborník pro moderní umění. Svazek II. Rediguje dr. K. Čapek, vydává edice Aventinum, Praha 1921)

České moderní umění nemělo nikde valného zastání. Na hony vzdáleno všech výhod, bez podpor, bez časopisu, bez výstav — a přece rostlo! Stalo se tím, čím jest, samo ze sebe?

Zatímco výtvarné spolky, oficiální svět obměňoval ty a ony mistry, válka ztroskotala a práce přetvářela svět. A přetvořila, neboť co bylo, není, již továrny oddaně neslouží, úroda nezraje pro obchod a kdekdo si přeje míru. Obsahem dobyté skutečnosti je člověk. K tomu cíli směřuje pohyb doby. Pospolitost vyznávaná tolikerými ústy jest její novotou, a jiné není. Dílo, výraz názoru, obraz světa, stvoření, jež nebylo uděláno jen rukou a věděním, roste z obsahového bohatství současnosti, v ně vchází obecnost, řadíc činy a jednotlivá poznání v tvárný způsob. Tak vzniká zákonnost nového slohu. Volky nevolky jest nám uznati, že táž potřeba, pravda, účast, vůle a snad i hněv, obrácený proti kazisvětům, vytvořil pracovní jednotu, tábor, jehož práce a zápolení přivedilo současnost od všeho odlišnou. Modernost se děje a žije.

Nuže, tu modernost, která není právě jen umělecká (a snad jen formová), dr. Nebeský, mluvě o Teigově článku z Musai-
onu, nazývá „politikou“ a lituje, že se vnáší do umění.

Je toto účastenství politika? Je to podmínka umění? — Teige nepsal jen za sebe a podobná tvrzení lze slyšeti všude. Dr. Nebeský je vyslovil sám, pojednáváje o Kubištví: „(Umělecký názor) přecházel z pokolení na pokolení a za správnost jeho ručilo jednotné životní a kulturní naladění celé společnosti.“

Umělecký názor je zdůvodněn životem a kulturou společnosti. Mimo slovíčka „naladění“ nejsou tyto dva soudy více než podobné?

Proč asi dr. Nebeský psal Umělecký defétismus??!

Po stránce obrazové jest *Musaion* časopis nejkrásnější. Druhý svazek přináší devět prací †B. Kubišty, většinou z roku 1911 a 1912. Dále je reprodukován *Kremličkův* obraz *Po koupeli*, *Po plese*, dvě kresby a přiložena původní litografie *Myčky*.

K článku K. Čapka reprodukovány dvě ženské hlavy *Léona Chauliaca*, posléze architektury *Chocholovy*, *Feuersteinovy* a *Wrightova*. Obálka a titulní list od *Vlastislava Hofmana*. — Jsou to práce většinou známé a bylo o nich již psáno. Zbývá říci, že reprodukce pokud lze nejméně porušila jejich krásu. *Kremličkova* litografie je snad méně šťastná než stejnojmenný olej, ale její linie je snáze vybavena a pro svoji pružnost nosnější. Obrazy neznámého mistra vykládá *Čapkova* stať. V ní nad ostatní je krásné místo, kde se mluví o hromadnosti věcí, poslání, osudu a spojitosti.

Článek *V. Nebeského* je znám již z *Tribuny*. — *Jana Zrzavého* s *Kubištou* pojilo věrné přátelství; vzpomínaje na mrtvého *Zrzavý* nemluví o malířství, ale o svojí vděčnosti a krásných *Kubištových* vlastnostech. — V druhé vzpomínce *Arne Novák* podivuje se kompoziční velkorysosti *Kubištova* díla a shledává, že radost ze tvaru a láska k barvě postupně malíře vykupovaly z intelektualismu. — *Josef Chochol* ve formě krátké modlitbičky říká, oč usiluje; i to málo je příliš, neboť tři kresby vyjadřují úsilí dobrého architekta mnohem lépe a výrazněji. — *V. Hofman*, probíraje se střepy na poli umění, hraje si s nimi, aniž by snad chtěl něco jiného. — Z *deníku R. Kremličky* se nedovídáme nic o skromném malíři; pronášá pravdy příliš otřelé a jinde vlastní úryvkovité soudy nepřesvědčují.

Mimo kritickou úvahu o nejskromnějším umění a dopisy *Kubištovy* přináší *Musaion* jakousi kroniku. Redakce sborníku nemůže býti zcela a bez výhrady moderní; to jest (snad jediná) chyba *Musaionu*.